

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms
mokesčių inspekcijoms

2024-01-08 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-75

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ IR TURTO DEKLARAVIMO 2024 METAIS

Nuolatiniai Lietuvos gyventojai¹ iki 2024 m. gegužės 2 d. privalo deklaruoti 2023 m. turimą turtą ir gautas pajamas.

1. Kurie gyventojai iki 2024 m. gegužės 2 d. privalo deklaruoti turtą pagal Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymą²?

Kaip ir ankstesniais metais, 2023 m. gruodžio 31 d. turimą turtą turi deklaruoti GTDĮ 2 straipsnio 1 dalyje išvardyti gyventojai:

- politikai ir jų šeimų nariai;
- nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- visų biudžetinių įstaigų (muziejų, teatrų, bibliotekų, socialinių paslaugų centrų, globos namų ir pan.) vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai, taip pat šių įstaigų padalinių (nesančių kitame struktūriniame padalinyje) vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- viešųjų įstaigų, kurių steigėja ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, vadovai, vadovų pavaduotojai. Pavyzdžiui, mokymo įstaigų, ligoninių, poliklinikų, mokymo centrų, pensionatų, socialinės globos įstaigų ir kitų įstaigų, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, o steigėja ar dalininkė – valstybė ar savivaldybė, vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- akcinių bendrovių, kurių akcininkė yra valstybė ar savivaldybė (neatsižvelgiant į tai, kokia akcijų dalis priklauso valstybei (savivaldybei)), vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- valstybės ir savivaldybių įmonių vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- valstybės tarnautojai ir jų šeimų nariai;
- teisėjai, notariai, antstoliai, prokurorai, valstybinių aukštųjų mokyklų vadovai, Respublikos Prezidento ar Seimo paskirtų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai, viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas tarybų ir (ar) valdybų nariai, vadovai, jų pavaduotojai, vyriausieji redaktoriai, jų pavaduotojai, redaktoriai, jų pavaduotojai ir kitas išvardytas pareigas 2023 m. ėję (įskaitant GTDĮ 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas 2023 m. nustojusius eiti) gyventojai ir jų šeimų nariai.

Deklaruoti turtą taip pat privalo gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, ir jų šeimų nariai.

Be to, turtą deklaruoti privalo 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai, taip pat asmenys, sulaukę 18 metų ir vyresni, kurie Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje. Šie gyventojai turi deklaruoti vieną kartą tų kalendorinių metų, kuriais jie sulaukė 18 metų arba kuriais įstatymo

¹ Toliau – gyventojai.

² Toliau – GTDĮ.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų sauga](#).

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt
E. pristatymo dėžutės
adresas 188659752

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre,
Kodas 188659752

nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje, gruodžio 31 d. Lietuvoje ir (ar) užsienio valstybėje turimą tokį turtą:

- nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį, kurio nuosavybės teisės nėra įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre;
- lėšas, turimas ne Lietuvos Respublikos bankuose ir kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- meno kūrinį, brangakmenį, juvelyrinį dirbinių, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 1 500 eurų;
- pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršija 1 500 eurų.

Jeigu 18 metų sulaukęs ar teisę nuolat gyventi Lietuvoje įgijęs gyventojas tokio turto neturi, tai deklaruoti turto jam nereikia.

2. Kokioje deklaracijoje deklaruojamas turtas?

Turtas deklaruojamas Metinėje gyventojų (šeimos) turto deklaracijoje (FR0001 forma)³.

Gyventojai, privalantys deklaruoti turtą dėl jų pačių ir (ar) jų sutuoktinių 2023 m. eitu GTDĮ 2 str. 1 dalyje nurodytų pareigų, taip pat turtą deklaruoti privalantys 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai ir 18 metų sulaukę bei vyresni asmenys, pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ įgiję teisę nuolat gyventi Lietuvoje, turto deklaraciją ir jos priedus turi pateikti **elektroniniu būdu** per Valstybinės mokesčių inspekcijos elektroninio deklaravimo sistemą⁴ (<http://deklaravimas.vmi.lt>).

3. Kokį turtą reikia deklaruoti?

Gyventojai, kuriems pareiga deklaruoti turtą atsirado dėl 2023 m. eitu pareigų, ir jų šeimų nariai, gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, ir jų šeimų nariai deklaruoja tokį 2023 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje ir užsienio valstybėje turimą turtą:

- nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį;
- kilnojamąjį daiktą, kuriam pagal teisės aktus nustatyta privaloma teisinė registracija;
- pinigines lėšas, turimas kredito įstaigose ir ne jose, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- meno kūrinį, brangakmenį, juvelyrinį dirbinių, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 1 500 eurų;
- vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršija 1 500 eurų.

Nekilnojamojo ar kilnojamojo daikto vertė nurodoma pagal jo įsigijimo kainą, o jei ši kaina labai skiriasi nuo rinkos kainų, tai nurodoma jo tikroji rinkos kaina.

Gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, ir jų šeimų nariai turto deklaracijoje privalo nurodyti ne tik turimą turtą, bet ir visas 2023 m. gautas pajamas, užpildydami turto deklaracijos priedą „Gautos pajamos“ (FR0001P forma).

4. Kurie gyventojai privalo deklaruoti metines pajamas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą⁵?

Metines pajamas iki 2024 m. gegužės 2 d. deklaruoti privalo:

4.1. gyventojai, gavę B klasės pajamų, t. y. pajamų, nuo kurių pajamų mokesčių⁶ apskaičiuoti ir sumokėti privalo jie patys, pavyzdžiui, gavę pajamų:

– už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės žemę, pastatą ar kitą nekilnojamąjį daiktą, laikomą tokiu pagal prigimtį (išskyrus būstą, kai iš jo perleidimo gautoms pajamoms yra taikoma mokesčio lengvata), kai toks turtas perleistas nuosavybės nepraėjus 10 metų nuo įsigijimo;

– už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės automobilį, žemės ūkio techniką ar

³ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. VA-13 „Dėl Metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos formos ir jos užpildymo, teikimo ir tikslinimo taisyklių patvirtinimo“; toliau – turto deklaracija.

⁴ Toliau – VMI EDS.

⁵ Toliau – GPMĮ.

⁶ Toliau – GPM.

kitą teisiškai registruojamą daiktą, kai toks turtas perleistas nuosavybėn nepraėjus 3 metams nuo įsigijimo;

- paskirstytąjį pelną (dividendų) iš individualios įmonės, ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos;
- iš individualios veiklos. Verslo liudijimą turėjęs ar individualią veiklą įregistravęs gyventojas metines pajamas deklaruoti privalo, net jei individualios veiklos pajamų negavo;
- palūkanų iš juridinių asmenų ar užsienio valstybės;
- apmokestinamųjų pajamų iš gyventojų ar iš užsienio valstybės;

4.2. politikai, pareigūnai, valstybės tarnautojai, valstybės bei savivaldybės įmonių ir akcinių bendrovių, kurių akcininkė yra valstybė ar savivaldybė, vadovai, jų pavaduotojai, biudžetinių įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai, kitas GTDĮ 2 str. 1 dalyje nurodytas pareigas 2023 m. ėję gyventojai bei jų šeimų nariai.

Metines pajamas jie (įskaitant GTDĮ 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas 2023 m. nustojusius eiti gyventojus) privalo deklaruoti, neatsižvelgiant į tai, kokias pajamas gavo;

4.3. gyventojai, privalantys perskaiciuoti metinį NPD⁷.

Tai – gyventojai, kuriems su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje pritaikytų NPD suma yra didesnė už visą jiems taikytiną GPMĮ 20 straipsnyje nustatyta tvarką apskaičiuotą metinį NPD.

Metinis NPD gali sumažėti (lyginant jį su darbdavio pritaikytų NPD suma) dėl premijų ar kitokių vienkartinį išmokų gavimo, išaugusio darbo užmokesčio, gautų įvairių rūšių apmokestinamųjų pajamų, ligos išmokų ir pan.

Sumažėjus metiniam NPD, gyventojui atsiranda pareiga jį perskaiciuoti, pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti joje apskaičiuotą GPM.

Tik su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (arba jų ir neapmokestinamųjų pajamų) gavę gyventojai taikytino metinio NPD, mokėtino ar gražintino GPM sumas gali apskaičiuoti savarankiškai, pasinaudoję Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje skelbiama metinio NPD skaičiuokle: <https://www.vmi.lt/evmi/metinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaicuokle>;

4.4. gyventojai, privalantys perskaiciuoti ir sumokėti GPM, taikant progresinius GPM tarifus.

Metinėms pajamoms viršijus tam tikrus dydžius, taikomas progresinis GPM tarifas. Tokiais atvejais perskaiciuoti GPM ir sumokėti deklaracijoje apskaičiuotą jo sumą pareiga tenka pačiam pajamas gavusiam gyventojui net ir tais atvejais, kai gautos pajamos pagal mokesčio sumokėjimo tvarką yra priskiriamos gyventojų A klasės pajamoms, nuo kurių GPM dalį jau yra išskaičiavęs mokesčių išskaičiuojantis asmuo.

Perskaiciuoti ir sumokėti GPM nuo 2023 m. pajamų, taikant progresinius mokesčio tarifus, privaloma, kai:

- 4.4.1. gautų šių pajamų bendra suma yra didesnė nei 60 VDU⁸ suma – 101 094 eurų:
- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (neįskaitant apskaičiuotų už 2018 m. ar ankstesnius metus);
 - tantjemų ar atlygio už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete;
 - iš darbdavio gautų autorinių atlyginimų;
 - mažosios bendrijos vadovo (ne nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimą mažajai bendrijai.

101 094 eurų viršijančiai tokių pajamų daliai taikomas 32 proc. GPM tarifas, todėl gyventojui tenka pareiga iki 2024 m. gegužės 2 d. sumokėti pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą GPM;

- 4.4.2. gautų šių pajamų suma yra didesnė nei 120 VDU suma – 202 188 eurų:
- autorinių atlyginimų (gautų ne iš darbdavio);
 - honorarų;
 - turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn;

⁷ Metinis neapmokestinamasis pajamų dydis.

⁸ Vidutinių šalies darbo užmokesčių dydžių suma, taikoma apdraustųjų asmenų 2023 m. valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti. 2023 m. 1 VDU – 1 684,90 eurų.

- turto nuomos;
 - mažosios bendrijos vadovo (nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimą mažajai bendrijai;
 - kitų pajamų ne iš darbo santykių (išskyrus nurodytas 4.4.1 papunktyje, taip pat pajamas, kurioms taikomas tik 15 proc. GPM tarifas, t. y. individualios veiklos pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokas).
- 202 188 eurų viršijančiai tokių pajamų daliai taikomas 20 proc. GPM tarifas, todėl gyventojui tenka pareiga iki 2024 m. gegužės 2 d. sumokėti pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą GPM;

4.5. gyventojai, pageidaujantys pasinaudoti mokesčio lengvatomis.

Tai – gyventojai, pageidaujantys pasinaudoti metiniu NPD ir (arba) sumažinti apmokestinamąsias pajamas 2023 m. patirtomis GPM¹ 21 straipsnyje nurodytomis išlaidomis, pagrįstomis juridinę galią turinčiais dokumentais.

Susigrąžinti GPM, pasinaudoję teise į metinį NPD, gali gyventojai, dirbę ne visus 2023 metus, taip pat tie, kuriems NPD nebuvo taikytas, išmokant kiekvieno mėnesio darbo užmokestį, arba kurie darbdaviams nebuvo pateikę prašymo taikyti NPD. Susigrąžinti nuo darbo užmokesčio išskaičiuoto GPM dalį gali riboto darbingumo asmenys, kuriems dėl nustatyto riboto darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių 2023 m. nebuvo pritaikyti didesni (935 eurų ar 1 005 eurų) mėnesio NPD.

Mokesčio lengvatos taikomos, patyrus GPM¹ 21 straipsnyje nurodytas išlaidas, t. y. sumokėjus:

- gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje nustatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui;
- pensijų kaupimo įmokas į III pakopos pensijų fondus, papildomas kaupiamąsias pensijų įmokas į II pakopos pensijų fondus;
- palūkanas už vieną iki 2008-12-31 paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti, arba už gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą);
- už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) už studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija.

Kai už studijas ar profesinį mokymą sumokėta skolintomis lėšomis (kredito įstaigos paskola), tai iš metinių pajamų gali būti atimta 2023 m. grąžinta šios paskolos suma.

Mokesčio lengvatomis pasinaudoti ir susigrąžinti GPM galima tik pagal pateiktą pajamų mokesčio deklaraciją, todėl gyventojai, siekiantys jomis pasinaudoti, turi deklaruoti metines pajamas.

5. Kokioje deklaracijoje deklaruojamos 2023 m. gautos pajamos?

Metinės pajamos deklaruojamos pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM311 forma⁹). Patogiausia ir paprasčiausia užpildyti ir pateikti deklaraciją elektroniniu būdu per VMI EDS (<https://deklaravimas.vmi.lt/>), pasinaudojus vedliu.

Gyventojai, pageidaujantys paremti pasirinktus paramos gavėjus ir (ar) politines organizacijas, iki 2024 m. gegužės 2 d. turi pateikti prašymus pervesti GPM dalį. GPM dalis gali būti paskirta vieninteliu būdu – elektroniniu, prisijungus prie VMI EDS, tiesiogiai portale (realiu laiku) vedliu užpildant ir pateikiant Prašymą pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms organizacijoms (FR0512 formos 05 versija¹⁰).

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

⁹ Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93 „Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁰ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2023 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-95.